

dr hab. inż. arch. Michał Stangel
Wydział Architektury Politechniki Śląskiej
ul. Akademicka 7
44-100 Gliwice

Gliwice, dn. 20 czerwca 2025 r.

RECENZJA

**w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka
wszczętym na wniosek dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka**

1. Podstawa opracowania recenzji

- Uchwała nr 35/2024/2025 Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Poznańskiej z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego;
- Uchwała nr 38/2024/2025 Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Poznańskiej z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka;
- Ustawa z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 r., poz. 742, z późniejszymi zmianami);
- Wniosek dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, w dyscyplinie architektura i urbanistyka;
- Materiały przekazane do recenzji: dwie monografie, autoreferat i wykaz osiągnięć.

2. Podstawowe informacje o Habilitancie

Dr inż. arch. Bartosz Kaźmierczak jest absolwentem Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej. W 2000 r. uzyskał tytuł inżyniera architekta na kierunku architektura i urbanistyka. Pracę dyplomową przygotował pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Roberta Asta. W 2002 r. , na tym samym wydziale uzyskał tytuł magistra inżyniera architekta, broniąc pracy dyplomowej, również pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Roberta Asta. W 2011 r. , na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej, Kandydat uzyskał stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka, z wyróżnieniem. Rozprawę doktorską zatytułowaną „*Rozwój turystyki zrównoważonej jako czynnik aktywizacji małych miast Wielkopolski*” przygotował pod kierunkiem dr hab. inż. arch. Elżbiety Cichy-Pazder.

Działalność naukowa Habilitanta związana jest z Wydziałem Architektury Politechniki Poznańskiej. W latach 2002–2006 współpracował z Zakładem Urbanistyki i Planowania Przestrzennego na podstawie umowy-zlecenia, realizując zajęcia dydaktyczne. W 2006 roku rozpoczął pracę jako asystent w tej samej jednostce, a od 2015 roku pełni funkcję adiunkta w Zakładzie Urbanistyki, najpierw w Instytucie Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa, a od 2024 r. – w Instytucie Architektury i Planowania Przestrzennego WAPP.

Równolegle Habilitant prowadził działalność dydaktyczną w innych ośrodkach akademickich. W latach 2011–2013 współpracował z Katedrą Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, a w latach 2011–2019 – z Instytutem Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Zainteresowania badawcze Habilitanta koncentrują się wokół zagadnień związanych z urbanistyką, planowaniem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem, ze szczególnym uwzględnieniem relacji między formami zagospodarowania przestrzeni a dostępnością transportową oraz potencjałem rozwoju lokalnych struktur osadniczych. Zakres jego działalności naukowej obejmuje zarówno aspekt poznawczy, jak i aplikacyjny, co znajduje wyraz w opracowanych przez niego narzędziach wspomagających podejmowanie decyzji planistycznych.

3. Ocena osiągnięcia będącego podstawą ubiegania się nadanie stopnia doktora habilitowanego

3.1. Uwagi ogólne

Jako osiągnięcia naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w niniejszym postępowaniu podano następujące osiągnięcia:

OS.1. *Autorska zintegrowana metoda oceny i programowania rozwoju zabudowy zgodnej z paradygmatem dostępności transportowej i wymogami ładu przestrzennego polegająca na ocenie porównawczej potencjału wdrożeniowego w zakresie Transit Oriented Development w odniesieniu do ładu przestrzennego obejmującego ład funkcjonalny, morfologiczny i fizjonomiczny.*

OS.2. *Autorska metoda delimitacji obszarów zwartej zabudowy (HDBA - High Density Building Area) wykorzystująca dane geoinformatyczne i pozwalająca na określenie gęstości zaludnienia gmin dla terenów zabudowanych, a nie powierzchni całej gminy.*

OS.3. *Autorska metoda kierunkowania rozwoju turystyki zrównoważonej w oparciu o istniejące walory turystyczne, stan istniejącej bazy turystycznej oraz zasięg dostępności transportem kolejowym (AIA - Assets, Infrastructure, Accessibility).*

Publikacjami wskazanymi jako podstawa powyższych osiągnięć są:

ad. OS.1., OS.2. Bartosz Kaźmierczak, 2024, **Ład przestrzenny a TOD INDEX . Modelowanie rozwoju racjonalnych i harmonijnych struktur przestrzennych**, monografia, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań, 285 stron, język polski (ze streszczeniem w języku angielskim), recenzenci: prof. dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich, prof. dr hab. inż. arch. Piotr Lorens.

ad. OS.3. Bartosz Kaźmierczak, 2018, **Turystyka zrównoważona czynnikiem aktywizacji małych miast.**, monografia, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań, 132 stron, język polski (ze streszczeniem w języku angielskim), recenzent: prof. dr hab. inż. arch. Wacław Seruga.

3.2. Ocena szczegółowa osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - OS.1.

Wskazane jako pierwsze osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - **OS.1. Autorska zintegrowana metoda oceny i programowania rozwoju zabudowy zgodnej z paradygmatem dostępności transportowej i wymogami ładu przestrzennego polegająca na ocenie porównawczej potencjału wdrożeniowego w zakresie Transit Oriented Development w odniesieniu do ładu przestrzennego obejmującego ład funkcjonalny, morfologiczny i fizjonomiczny** - opisane zostało w **rozdziale 5. Zintegrowana metoda oceny i programowania rozwoju zabudowy zgodnego z paradygmatem dostępności transportowej i wymogami ładu przestrzennego.**

W kolejnych podrozdziałach opisane zostały:

5.1. Metoda prowadzenia badań oraz identyfikacja mierników i parametrów warunkujących ład przestrzenny w powiązaniu z TOD Index; 5.2. Dobór materiałów wejściowych Sposoby pozyskiwania danych oraz metody ich przetwarzania; 5.3. Metoda oceny potencjału TOD Index na poziomie subregionalnym oraz ocena ładu funkcjonalnego; 5.4. Metoda oceny potencjału TOD Index na poziomie ponadlokalnym oraz ocena ładu morfologicznego; 5.5. Metoda oceny potencjału TOD Index na poziomie lokalnym oraz ocena ładu fizjonomicznego; 5.6. Ocena potencjału jednostek osadniczych w zakresie rozwoju zabudowy zgodnego z paradygmatem dostępności transportowej i wymogami ładu przestrzennego na wybranych przykładach gmin miejskich Gniezno i Września oraz gminy Środa Wielkopolska; 5.7. Programowanie rozwoju zabudowy zgodnego z paradygmatem dostępności transportowej i wymogami ładu przestrzennego w oparciu o model kompensacyjno-kumulacyjny na wybranych przykładach gmin miejskich Gniezno i Września oraz gminy Środa Wielkopolska; 5.8. Prognozowanie skutków działań naprawczych na przykładzie gminy Środa Wielkopolska.

Zaproponowana przez Kandydata metoda zasługuje na pozytywną ocenę. Oparta na założeniach paradygmatu dostępności transportowej oraz zasadach ładu przestrzennego, metoda ta stanowi istotny wkład w rozwój warsztatu badawczego i projektowego urbanistyki. Szczególną wartość naukową i aplikacyjną posiada jej struktura, która umożliwia ocenę porównawczą potencjału wdrożeniowego koncepcji Transit Oriented Development w powiązaniu z analizą ładu funkcjonalnego, morfologicznego i fizjonomicznego.

Na uznanie zasługuje kompleksowość podejścia – zaproponowane narzędzie wspiera zarówno diagnozę stanu przestrzeni, jak i formułowanie rekomendacji planistycznych dotyczących rozwoju zabudowy i infrastruktury transportowej. Wysoka użyteczność opracowanej metody znajduje odzwierciedlenie w możliwości zastosowania jej przez szerokie grono interesariuszy procesu planistycznego – od urbanistów i planistów, po decydentów samorządowych i inwestorów.

Oceniana koncepcja łączy wartości poznawcze z potencjałem wdrożeniowym, a jej rozwinięcie w formie modeli rozwojowych i reguł lokalizacyjnych świadczy o dojrzałości badawczej autora oraz zdolności do przekładania złożonych analiz przestrzennych na konkretne rozwiązania projektowe i planistyczne.

3.3. Ocena szczegółowa osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - OS.2.

Wskazane jako drugie osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - ***OS.2. Autorska metoda delimitacji obszarów zwartej zabudowy (HDBA - High Density Building Area) wykorzystująca dane geoinformatyczne i pozwalająca na określenie gęstości zaludnienia gmin dla terenów zabudowanych, a nie powierzchni całej gminy*** - nie została jednoznacznie wyodrębniona w treści monografii, natomiast została również opisana w powyższym rozdziale.

Mimo że w monografii metoda ta nie została wyodrębniona jako samodzielny element struktury treści, jej założenia i zastosowanie zostały zaprezentowane zarówno w analizach zawartych w głównych rozdziałach pracy, a następnie ponownie krótko (1 akapit) scharakteryzowana w *Rozdziale 6. Wnioski i rekomendacje*.

Można uznać, że opracowana przez Kandydata metoda stanowi wkład w rozwój metod analizy struktur osadniczych w kontekście planowania przestrzennego i dostępności transportowej. Metoda ta, wykorzystująca dane geoinformatyczne i oparta na parametrycznym podejściu, umożliwia bardziej precyzyjne szacowanie średniej gęstości zaludnienia dla terenów zabudowanych, z pominięciem obszarów nieurbanizowanych. Tym samym pozwala na uzyskanie istotnych informacji o lokalnych koncentracjach osadniczych,

co ma bezpośrednie przełożenie na racjonalne planowanie infrastruktury transportu publicznego oraz decyzje o kierunkach rozwoju przestrzennego.

Wartościowe jest uwzględnienie w badaniach rzeczywistej ciągłości struktur urbanistycznych, niezależnie od granic administracyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu ich operacyjności w ramach obowiązującego systemu planowania gminnego. Metoda HDBA, wykorzystująca ogólnodostępne dane, oferuje praktyczne narzędzie wspierające proces obiektywizacji decyzji planistycznych, a jej zastosowanie może przynieść wymierne korzyści zarówno w środowiskach zurbanizowanych, jak i w przypadku ośrodków wiejskich o niejednoznacznej strukturze przestrzennej. Oceniana metoda posiada zatem zarówno wartość poznawczą, jak i potencjał aplikacyjny, wzbogacając warsztat narzędziowy urbanistyki i gospodarki przestrzennej.

3.4. Uwagi dot. monografii wskazanej jako podstawa osiągnięć OS.1. i OS.2.

Monografia pt. „Ład przestrzenny a TOD INDEX. Modelowanie rozwoju racjonalnych i harmonijnych struktur przestrzennych” stanowi dojrzałe, interdyscyplinarne opracowanie naukowe, będące efektem badań autora, koncentrujących się na powiązaniach między planowaniem przestrzennym a systemami transportu szynowego. Praca ta ukazuje wysoki poziom oryginalności, nowatorstwa metodycznego oraz zastosowanie wiedzy teoretycznej w analizie praktycznych problemów współczesnej urbanistyki i planowania przestrzennego.

Główna teza monografii zakłada, że odpowiednio powiązany z dostępnością transportu publicznego rozwój zabudowy może przyczynić się do kształtowania racjonalnych i harmonijnych struktur funkcjonalno-przestrzennych, a tym samym do osiągnięcia ładu przestrzennego. Na tej podstawie autor formułuje autorską metodę oceny i programowania rozwoju zabudowy, uwzględniającą zarówno parametry dostępności transportowej, jak i kryteria jakości przestrzeni publicznych. W monografii zaprezentowano kompleksowe narzędzie badawczo-analityczne, którego celem jest identyfikacja i ocena ładu przestrzennego na poziomie gminnym, a także wskazywanie obszarów predysponowanych do racjonalnego rozwoju w oparciu o dane demograficzne i dostępność komunikacyjną.

Monografia posiada wyraźny walor aplikacyjny, adresowany nie tylko do środowiska akademickiego, lecz także do szerokiego grona praktyków: urbanistów, planistów, projektantów infrastruktury transportowej, samorządowców, inwestorów oraz organizacji pozarządowych. Autor nie tylko diagnozuje problemy wynikające z braku ładu przestrzennego, lecz również wskazuje konkretne rozwiązania metodyczne, możliwe do wdrożenia w praktyce planistycznej. W tym sensie praca łączy cechy opracowania naukowego i narzędzia operacyjnego, przydatnego w planowaniu strategicznym na poziomie lokalnym i regionalnym.

Na uwagę zasługuje także nowatorskie podejście do metodologii badań urbanistycznych, które w pracy zostały wzbogacone o precyzyjne wskaźniki, integrację danych statystycznych i przestrzennych oraz podejście przekraczające granice administracyjne, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich w kontekście decyzji planistycznych.

Pod względem formalnym monografia jest przejrzysta i poprawna warsztatowo. Autor wykazuje się dojrzałością naukową, znajomością literatury przedmiotu oraz umiejętnością syntezy danych teoretycznych i empirycznych. Osiągnięcia naukowe zawarte w monografii pt. *„Ład przestrzenny a TOD INDEX”* stanowią oryginalny, istotny i wartościowy wkład w rozwój wiedzy z zakresu urbanistyki, planowania przestrzennego i kształtowania struktur osadniczych, w odpowiadający wymaganiom stawianym osiągnięciom habilitacyjnym.

Tym niemniej, oceniając monografię stanowiącą podstawę wskazanych we wniosku osiągnięć OS.1. i OS.2. nasuwa się kilka uwag krytycznych:

1. Dobór i rola ilustracji - W wielu fragmentach monografii wykorzystane ilustracje nie wspierają w wystarczającym stopniu przekazu merytorycznego i nie ilustrują bezpośrednio omawianych zagadnień. Dotyczy to zwłaszcza rozdziałów, w których autor podejmuje próbę zilustrowania wybranych aspektów ładu przestrzennego. Przykładowo:

Str. 33 i dalsze – prezentowane przykłady referencyjne to atrakcyjne fotografie, jednak wyjęte z kontekstu. Brakuje ich powiązania z tematem pracy. Warto byłoby dołączyć fragmenty map, zdjęcia z drona lub zestawienia kilku ujęć, które lepiej obrazowałyby strukturę urbanistyczną i jej relację z transportem zbiorowym; str. 51 – zagadnienie przestrzeni negatywowej między budynkami mogłoby zostać zilustrowane bardziej przejrzysto: np. na planie sytuacyjnym, widoku z góry lub zdjęciu pokazującym rzeczywistą relację przestrzenną. Obecna ilustracja wydaje się przypadkowa i nieczytelna; str. 54 – ilustracja mająca ukazywać ciągłość kompozycyjną i widokową (krajobrazowość) nie oddaje omawianego zagadnienia; zdjęcie jest estetyczne, ale nieadekwatne merytorycznie; str. 59 – podpis pod ilustracją nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy zdjęcie ilustruje przykład pozytywny, negatywny czy neutralny. Brakuje kontekstu interpretacyjnego; str. 63 – podpis dotyczy „ściany wewnątrz urbanistycznych”, natomiast fotografia przedstawia obiekt wolnostojący, bez wyraźnego kontekstu przestrzennego; str. 65 – podpis sugeruje przykład „czytelnej i atrakcyjnej przestrzeni miejskiej”, tymczasem zdjęcie ukazuje prawdopodobnie przystanek lub wyjście z przejścia podziemnego, z atrakcyjnym widokiem w tle, ale bez związku z opisywaną treścią.

2. Niedostateczne odniesienie do praktyki polskiej w kontekście TOD. Choć monografia szeroko odwołuje się do międzynarodowych przykładów rozwoju w modelu Transit Oriented Development, brakuje w niej syntetycznego przeglądu wdrożeń i przykładów praktyk urbanistycznych z Polski. Tymczasem temat ten zyskuje coraz większe

znaczenie również na gruncie krajowym – warto byłoby uwzględnić choćby wybrane przykłady, np. Warszawa – rozwój centrów lokalnych powiązanych z transportem szynowym; Gdańsk i Pomorska Kolej Metropolitalna – kreowanie nowych obszarów zabudowy wokół węzłów; Katowice – strategia miasta i model funkcjonalno-przestrzenny uwzględniający lokalizację centrów przy przystankach transportu zbiorowego. Brak szerszego odniesienia do kontekstu krajowego osłabia aplikacyjny potencjał zaproponowanego narzędzia.

3. Rozdział 5.5 – niedostatecznie klarowne powiązanie TOD Index z oceną ładu fizjonomicznego. W rozdziale zatytułowanym *Metoda oceny potencjału TOD Index na poziomie lokalnym oraz ocena ładu fizjonomicznego*, zabrakło wyraźnego i metodycznie przejrzystego powiązania pomiędzy oceną potencjału TOD Index a analizą ładu fizjonomicznego. Choć oba zagadnienia są ważne i logicznie spójne z głównym tematem pracy, ich integracja w analizie pozostaje nieczytelna.

Na rysunkach ze stron 216–222, prezentujących ocenę ładu fizjonomicznego, nie zaznaczono lokalizacji przystanków transportu publicznego. Tym samym osłabiono możliwość uchwycenia zależności między jakością przestrzeni a dostępnością transportową – co przecież stanowi istotę koncepcji TOD. Pomimo interesujących graficznie diagramów przestrzennych, nie jest jasne, gdzie w analizowanych strukturach znajdują się węzły transportowe, co utrudnia powiązanie ich z oceną przestrzeni.

3.5. Ocena szczegółowa osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - OS.3.

Trzecie osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego – autorska metoda kierunkowania rozwoju turystyki zrównoważonej w oparciu o istniejące walory turystyczne, stan istniejącej bazy turystycznej oraz zasięg dostępności transportem kolejowym (AIA - *Assets, Infrastructure, Accessibility*) - została zawarta w monografii powstałej na bazie badań realizowanych na potrzeby dysertacji doktorskiej. Fakt wskazania jako elementu podstawy postępowania habilitacyjnego osiągnięcia naukowego powstałego w ramach prasy nad doktoratem może budzić pewne wątpliwości i powinien zostać omówiony podczas posiedzenia komisji habilitacyjnej.

Abstrahując jednak od powyższego zastrzeżenia, można uznać, że przedstawiona metoda kierunkowania rozwoju turystyki zrównoważonej stanowi wkład w rozwój instrumentarium planistycznego ukierunkowanego na aktywizację małych miast poprzez zintegrowane działania przestrzenno-turystyczne. Opracowana metoda, oparta na analizie powiązań pomiędzy istniejącymi walorami turystycznymi, stanem infrastruktury oraz zasięgiem dostępności transportu kolejowego, umożliwia sformułowanie spójnych i obiektywnych rekomendacji dotyczących lokalizacji oraz zakresu inwestycji turystycznych.

Na podkreślenie zasługuje systemowe podejście Kandydata, zakładające delimitację korytarzy rozwoju turystyki zrównoważonej oraz wieloskalową analizę – od poziomu regionalnego po lokalny – co zapewnia dużą operacyjność metody w różnych kontekstach przestrzennych. Zastosowanie macierzy powiązań AIA pozwala na sprawną ocenę profilu turystycznego jednostek osadniczych i skuteczne dopasowanie charakteru infrastruktury do potencjału oraz rzeczywistych potrzeb obszaru.

Użyteczność metody znajduje odzwierciedlenie w jej potencjale wdrożeniowym – może ona stanowić narzędzie dla decydentów lokalnych i regionalnych oraz podmiotów zaangażowanych w kreowanie polityki turystycznej i przestrzennej. Zaletą zaprezentowanego podejścia jest także promowanie gospodarki zasobami lokalnymi w sposób zgodny z zasadami rozwoju zrównoważonego oraz przeciwdziałanie przestrzennej dezintegracji wynikającej z niekontrolowanych inwestycji. Metoda łączy walory poznawcze z silnie akcentowaną orientacją praktyczną. Wykazuje wysoki stopień oryginalności i aktualności wobec wyzwań stojących przed małymi miastami w zakresie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i infrastrukturalnego oraz wzmacniania ich funkcji społeczno-gospodarczych.

4. Ocena pozostałego dorobku Kandydata

4.1. Ocena aktywności naukowej i badawczej

Aktywność naukowo-badawcza Kandydata charakteryzuje się wysokim poziomem zaangażowania, interdyscyplinarnością oraz systematycznym rozwojem tematycznym. Kandydat koncentruje swoje badania wokół problematyki rewitalizacji, aktywizacji i rewaloryzacji przestrzeni publicznych, partycypacji społecznej w planowaniu przestrzennym oraz kształtowania tożsamości miejsca, łącząc przy tym aspekty teoretyczne z praktycznym doświadczeniem projektowym.

Dorobek naukowy Kandydata obejmuje udział w międzynarodowych zespołach badawczych i projektach realizowanych we współpracy z Fakulą Architektury STU Bratislava, TU Dortmund oraz polskimi uczelniami i instytucjami miejskimi. Kandydat aktywnie uczestniczył w międzynarodowych konferencjach, warsztatach Charrette, seminariach naukowych, których efektem były publikacje w recenzowanych czasopismach i monografiach.

Na szczególne podkreślenie zasługuje jego wkład w rozwój wiedzy na temat rewitalizacji śródmieść oraz metod partycypacyjnego planowania przestrzennego. W ramach interdyscyplinarnego zespołu badawczego współpracował m.in. przy opracowaniu Karty Przestrzeni Publicznych przyjętej przez Zarząd Główny TUP i Związek Miast Polskich, a także prowadził warsztaty „Gra o przestrzeń”, które stanowiły innowacyjne narzędzie

edukacyjne i konsultacyjne. Współautor licznych publikacji dotyczących odnowy Poznańskiej Śródk, uczestnik grantu międzyuczelnianego poświęconego ocenie efektów rewitalizacji tego obszaru.

W ramach współpracy z TU Dortmund odbył staż naukowy, prowadząc badania nad aktywizacją przestrzeni publicznych, co zaowocowało m.in. publikacjami w *Mediterranean Journal of Social Sciences*, *European Journal of Interdisciplinary Studies*, *Architectus* oraz licznych rozdziałach w monografiach.

Dorobek Kandydata obejmuje także opracowanie i wdrażanie innowacyjnych metod wspomagających partycypacyjne procesy planistyczne, czego przykładem jest wypracowana wspólnie z ekonomistami mieszana metoda wspomagania decyzji w rewitalizacji, opublikowana w *Miscellanea Geographica*. Kandydat był także współorganizatorem i moderatorem warsztatów dla przedsiębiorców w ramach akcji Forum Aniołów Biznesu, wnosząc do procesu rewitalizacji unikalne spojrzenie łączące aspekty ekonomiczne, społeczne i przestrzenne.

Stałym obszarem zainteresowań badawczych Kandydata jest rola przestrzeni publicznych w kształtowaniu tożsamości miejskiej, kreatywność w projektowaniu przestrzeni publicznych oraz relacja pomiędzy sztuką, technologią a przestrzenią miejską. Dorobek w tym zakresie obejmuje liczne publikacje zarówno w polskich, jak i zagranicznych wydawnictwach, m.in. w *Urbanista*, *International Journal of Advanced Science and Technology*, *European Journal of Social Sciences Education and Research*, czy *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury PAN*.

Aktywność naukowo-badawcza Kandydata wykazuje się wysokim poziomem merytorycznym, konsekwencją w rozwijaniu obranego nurtu badawczego oraz umiejętnością łączenia teorii z praktyką projektową i społeczną. Kandydat wnosi istotny wkład w rozwój wiedzy w dziedzinie urbanistyki, planowania przestrzennego i rewitalizacji, a jego dorobek jest ceniony zarówno w środowisku akademickim, jak i w praktyce samorządowej.

Wg autoreferatu osiągnięcia Kandydata w zakresie działalności naukowo-badawczej obejmują 66 publikacji z w lat 2004-2024, za które sumaryczna liczba punktów MNiSW/MEiN zgodnie z zasadami ewaluacji za poszczególne okresy wynosi **1357,5**.

W autoreferacie zawarto dane naukometryczne sporządzone przez bibliotekę Politechniki Poznańskiej potwierdzające 66 publikacji; z czego dwie znajdują się w bazie Web of Science; bez cytowań. W bazie Scopus znajdują się 4 publikacje autora i 1 cytowanie (oraz drugie autocytowanie). W bazie Google Scholar znajduje się 55 publikacji kandydata i na moment przygotowania wniosku 61 cytowań bez autocytowań; H-indeks 4.

4.2. Ocena dorobku dydaktycznego

Dorobek dydaktyczny Kandydata świadczy o jego długofalowym zaangażowaniu w rozwój edukacji akademickiej, kształcenie młodych architektów i urbanistów oraz aktywną współpracę ze środowiskiem samorządowym i lokalnymi społecznościami. Kandydat z powodzeniem łączy działalność dydaktyczną z pracą badawczą i projektową, wdrażając innowacyjne formy nauczania i angażując studentów w rozwiązywanie rzeczywistych problemów przestrzennych.

Od 2003 roku prowadzi zajęcia dydaktyczne na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej. Wśród realizowanych przedmiotów znajdują się m.in.: Podstawy projektowania urbanistycznego, Projektowanie urbanistyczne, Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, Technologie informacyjne, Planowanie przestrzenne, Zarządzanie zrównoważonym rozwojem miast, a także seminaria dyplomowe i przygotowanie prac dyplomowych. Prowadził również zajęcia na studiach podyplomowych „Planowanie przestrzenne – skala miasta i regionu” oraz „Planowanie przestrzenne – trendy, legislacja, nowe technologie”, pełniąc tam również funkcję promotora prac dyplomowych. W latach 2011–2019 prowadził zajęcia na kierunku Gospodarka Przestrzenna na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Kandydat jest promotorem ok. 140 promowanych prac magisterskich i inżynierskich oraz ok. 200 recenzji prac dyplomowych. Aktywnie angażuje się w rozwój kompetencji studentów, inicjując współpracę z jednostkami samorządowymi, organizując warsztaty terenowe i konkursy studenckie. Pod jego kierunkiem powstało wiele projektów nagradzanych w konkursach organizowanych we współpracy z władzami miast i gmin, m.in. w Międzychodzie, Obornikach Wlkp., Sępólnie Krajeńskim, Pniewach, Poznaniu, Kostrzynie oraz Krotoszynie.

Szczególnie cenne jest jego doświadczenie w realizacji interdyscyplinarnych projektów o charakterze wdrożeniowym, czego przykładem jest wieloletnia współpraca z Gminą Tarnowo Podgórne i Instytutem Publicznej Socjologii Haverford, zakończona realizacją Centrum Demokracji i Integracji Obywatelskiej – projektu wypracowanego partycypacyjnie z udziałem studentów.

Kandydat aktywnie uczestniczył również w licznych warsztatach o charakterze praktycznym, m.in.: koncepcja zagospodarowania terenów w Kiekrzu (2018), opracowania dla Gminy Złoty Stok (2019), warsztaty „Miasto otwarte, miasto przyjazne” dotyczące terenów Wolnych Torów w Poznaniu (2020), projekt „Odmień swoje podwórko” w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji w Poznaniu (2016–2023).

Całokształt działalności dydaktycznej Kandydata odznacza się wysokim poziomem merytorycznym, dużym zaangażowaniem oraz znaczącym wpływem na kształtowanie

kompetencji praktycznych studentów. Kandydat nie tylko przekazuje wiedzę, lecz także kształtuje postawy prospołeczne i umiejętność współpracy z otoczeniem, co stanowi istotny wkład w jakość kształcenia na kierunkach związanych z urbanistyką i planowaniem przestrzennym.

4.3. Ocena działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej

Działalność organizacyjna Kandydata charakteryzuje się dużą różnorodnością i obejmuje inicjatywy w zakresie dydaktyki, nauki i jej popularyzacji, a także pracę na rzecz Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej oraz środowiska akademickiego i zawodowego.

W obszarze dydaktyki Kandydat od wielu lat aktywnie organizuje warsztaty, konkursy studenckie, wystawy i prezentacje projektów opracowanych przez studentów. Działania te mają na celu nie tylko podniesienie jakości kształcenia, ale także rozwijanie umiejętności praktycznych studentów i ich zaangażowanie we współpracę z samorządami oraz lokalnymi społecznościami. Spośród licznych inicjatyw warto wymienić m.in. współorganizację konkursów urbanistycznych w Międzychodzie, Sępólnie Krajeńskim, Pniewach, Rogoźnie i Poznaniu, a także organizację wystaw prac studenckich w przestrzeni publicznej Poznania (Śródka, Chwaliszewo, bulwary nadwarciańskie) oraz współpracę przy projektach dla Tarnowa Podgórnego i innych gmin.

Ważnym aspektem działalności organizacyjnej Kandydata jest także aktywny udział w organizacji wydarzeń naukowych i popularyzatorskich. Kandydat był współorganizatorem seminariów i konferencji naukowych poświęconych przestrzeni publicznej, rewitalizacji i planowaniu miejskim, m.in.: Seminarium nt. przestrzeni publicznych (2008), Konferencji nt. Karty Przestrzeni Publicznej (2009), III Kongresu Urbanistyki Polskiej (2009), a także konkursów Towarzystwa Urbanistów Polskich. Ostatnie lata przyniosły także inicjatywy o charakterze międzynarodowym i interdyscyplinarnym, takie jak warsztaty EDIT Warta Kampus Day (2023), realizowane we współpracy z Global Urban Development, czy seminarium „Partnerstwo na rzecz rewitalizacji” (2024) organizowane wraz ze Stowarzyszeniem Forum Rewitalizacji.

Kandydat angażuje się również w działania organizacyjne na rzecz Wydziału i Uczelni. W latach 2012–2020 był członkiem Komisji ds. Uczelnianego Systemu Obsługi Kształcenia, odpowiedzialnym m.in. za aktualizację kart ECTS. Pełnił funkcję członka Komisji ds. Kształcenia, Komisji ds. Ewaluacji oraz koordynował procesy hospitacji zajęć dydaktycznych. W okresie pandemii COVID-19 odpowiadał za nadzór nad realizacją zajęć zdalnych. Od 2020 roku jest członkiem Komisji ds. Promocji oraz koordynatorem Zakładu Urbanistyki w zakresie dokumentowania dorobku jednostki. Ponadto przez wiele lat

uczestniczył w pracach Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz od 2021 roku pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Stypendiów.

Aktywność organizacyjna Kandydata cechuje się systematycznością, dużym zaangażowaniem i umiejętnością inicjowania współpracy między środowiskiem akademickim, samorządowym i profesjonalnym. Jego wkład w organizację licznych przedsięwzięć znacząco przyczynia się do rozwoju jakości kształcenia, integracji środowiska naukowego oraz promocji wiedzy o urbanistyce i planowaniu przestrzennym.

4.4. Ocena działalności popularyzatorskiej

Działalność popularyzatorska Kandydata stanowi istotny element jego aktywności zawodowej i odzwierciedla głębokie zaangażowanie w promocję świadomego kształtowania przestrzeni oraz edukację społeczną w zakresie urbanistyki, planowania przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Kandydat aktywnie upowszechnia idee współodpowiedzialności za przestrzeń, partycypacji społecznej oraz rolę architekta i urbanisty w tworzeniu przyjaznego środowiska życia.

Jego inicjatywy skierowane były zarówno do środowisk profesjonalnych, jak i do szerokiego grona odbiorców spoza kręgu akademickiego. Wśród licznych przedsięwzięć warto wymienić współorganizację stoiska Zakładu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej podczas Festiwalu Nauki i Sztuki (2005, 2006, 2008), udział w projektach edukacyjnych takich jak „Urbanista – kreator przestrzeni” podczas Nocy Naukowców (2007), czy prezentację doświadczeń zespołu Zakładu Urbanistyki na Międzynarodowych Targach Budowlanych Budma 2008.

Kandydat angażował się w liczne projekty edukacyjne i kulturalne realizowane we współpracy z Urzędem Miasta Poznania, British Council, Stowarzyszeniem Forum Rewitalizacji oraz innymi instytucjami, np. Future City Game (2009), projekt „Wspólna przestrzeń – wspólne dobro” (2014), a także projekt edukacyjno-kulturalny „Wspólna, nie znaczy niczyja”, zakończony publikacją nagradzanej książki pod tym samym tytułem.

Kandydat był również ekspertem w procesach oceny dobrych praktyk w kształtowaniu ładu przestrzennego (publikacja Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, 2014) oraz uczestnikiem licznych działań wspierających rozwój społecznej świadomości przestrzennej, m.in. Stoisko edukacyjne Forum Rewitalizacji podczas Dnia Sąsiada w Poznaniu (2017).

Ważnym aspektem działalności popularyzatorskiej Kandydata jest także jego dorobek publikacyjny w mediach branżowych i akademickich, m.in. w czasopismach: *Głos Politechniki*, *Archivolta*, *Urbanista*, *Architektura i Biznes*. Publikacje te przyczyniają się do upowszechniania wiedzy o innowacyjnych metodach planowania i projektowania przestrzeni publicznych oraz o roli rewitalizacji w kształtowaniu jakości życia w miastach.

Całokształt działań popularyzatorskich Kandydata świadczy o jego konsekwentnym dążeniu do budowania świadomego i odpowiedzialnego podejścia do przestrzeni wśród szerokich grup społecznych. Jego inicjatywy w istotny sposób przyczyniają się do wzmacniania roli urbanistyki jako dziedziny służącej nie tylko profesjonalistom, ale przede wszystkim społecznościom lokalnym i mieszkańcom miast.

4.5. Ocena dorobku zawodowego

Dorobek zawodowy Kandydata cechuje się dużą różnorodnością i wszechstronnością, obejmując zarówno działalność projektową w zakresie urbanistyki, architektury, wnętrz, jak i scenografii. Kandydat od lat z powodzeniem łączy działalność akademicką z praktyką zawodową, co znajduje odzwierciedlenie w licznych realizacjach oraz aktywnym udziale w projektach na różnych etapach procesu inwestycyjnego.

W zakresie urbanistyki i planowania przestrzennego Kandydat brał udział w opracowaniu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Kleczew (nagrodzone Nagrodą Rektora PP), a także współtworzył projekty koncepcji urbanistycznych dla przestrzeni miejskich w Poznaniu i innych miastach, m.in.: projekt południowej części Śródkki w Poznaniu (wyróżnienie w konkursie urbanistycznym), projekty dla dzielnicy Badel w Zagrzebiu, koncepcje zagospodarowania przestrzeni publicznych dla ulic Św. Marcin, 27 Grudnia i Wilda w Poznaniu. Prace te powstawały zarówno w ramach współpracy z urzędami miejskimi, jak i w konkursach architektoniczno-urbanistycznych.

W zakresie architektury Kandydat brał udział w opracowaniu projektów budowlanych i technicznych budynków mieszkalnych, w tym domów jednorodzinnych i obiektów adaptowanych do nowych funkcji. Jego dorobek obejmuje m.in.: projekty budynków mieszkalnych w Turostówku, Zakrzewie, Gruszczynie, a także adaptacje budynków produkcyjno-magazynowych na cele mieszkaniowo-usługowe w Swarzędzu. W przypadku tych realizacji Kandydat pełnił rolę członka zespołu projektowego lub kierował pracami projektowymi.

Szczególnie znaczący jest jego dorobek w zakresie projektowania wnętrz — zarówno komercyjnych (np. stacji paliw Statoil, BP, RG/Lotos), jak i prywatnych. Kandydat brał udział w realizacji wnętrz stacji paliw, które stanowiły jedne z pierwszych tego typu inwestycji w Polsce realizowanych poza monopolem firm skandynawskich, co wymagało wdrożenia wysokich standardów wykończeniowych i zarządzania złożonymi procesami projektowymi. Równocześnie zrealizował liczne projekty wnętrz mieszkań i domów prywatnych, wykazując się umiejętnością łączenia ergonomii, estetyki i wysokiej jakości materiałowej. Do najciekawszych realizacji należą m.in. wnętrza mieszkań w Poznaniu (ul.

Maciejewskiego, Szamarzewskiego, Prusa, Wojska Polskiego, Sowińskiego) oraz domów jednorodzinnych (Czerwonak, Oborniki).

W ostatnich latach Kandydat rozszerzył zakres swojej działalności o projektowanie scenografii do produkcji filmowych i reklamowych, współpracując z Made Productions przy filmach reklamowych dla marek takich jak HiHybrid, Nico Toys, Dickie Toys. Zrealizowane projekty zdobyły wysoką popularność w mediach cyfrowych i były emitowane zarówno w Polsce, jak i za granicą. W ramach tej działalności Kandydat wykorzystuje swoją wiedzę z zakresu kompozycji przestrzennej, neuroestetyki oraz doświadczenia w projektowaniu wnętrz. Warto również odnotować zgłoszenie przez Kandydata wniosków do Urzędu Patentowego związanego z działalnością scenograficzną.

Całość dorobku zawodowego Kandydata świadczy o jego wysokich kompetencjach projektowych, umiejętności pracy w interdyscyplinarnych zespołach oraz skutecznym łączeniu wiedzy teoretycznej z praktyką. Różnorodność podejmowanych tematów, skala i charakter realizowanych projektów oraz konsekwentne podnoszenie jakości i innowacyjności opracowań dowodzą, że Kandydat wnosi istotny wkład w rozwój praktyki urbanistycznej, architektonicznej i projektowej, a także w szeroko pojętą kulturę przestrzenną.

5. Podsumowanie i wniosek końcowy

Z przeprowadzonej analizy dorobku naukowego dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka wyłania się obraz badacza kompetentnego, rzetelnego i zaangażowanego, którego działalność naukowa i dydaktyczna ma wyraźny wymiar aplikacyjny. Od czasu obrony rozprawy doktorskiej Kandydat znacząco rozwinął swój dorobek, podejmując tematy o istotnym znaczeniu dla współczesnej urbanistyki i gospodarki przestrzennej. Jego badania koncentrują się wokół zagadnień zrównoważonego rozwoju, planowania przestrzennego oraz powiązań przestrzennych między strukturami osadniczymi a dostępnością transportową.

Na podkreślenie zasługuje spójność i praktyczna użyteczność opracowanych przez Kandydata metod, które znajdują zastosowanie w ocenie ładu przestrzennego, kierunkowaniu rozwoju zabudowy czy wspieraniu lokalnych polityk planistycznych. Osiągnięcia te wyróżniają się wysokim poziomem merytorycznym, interdyscyplinarnym podejściem oraz potencjałem wdrożeniowym. Kandydat łączy działalność naukową z aktywnością dydaktyczną, prowadząc zajęcia na kilku uczelniach i współpracując z instytucjami naukowymi i samorządowymi.

Kandydat wykazuje wysoki poziom aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej, co znajduje odzwierciedlenie w jego długoletnim zaangażowaniu w kształcenie studentów, rozwój programów nauczania, inicjowanie i prowadzenie projektów o charakterze wdrożeniowym oraz we współpracy z jednostkami samorządowymi i

organizacjami społecznymi. Jako promotor i recenzent prac dyplomowych, dr inż. arch. Bartosz Kaźmierczak wspiera rozwój młodego pokolenia architektów i urbanistów, a jego zaangażowanie w kształtowanie programów dydaktycznych oraz współpracę międzyuczelnianą świadczy o aktywnym udziale w życiu akademickim. Jego działalność popularyzatorska, prowadzona w kontakcie z administracją publiczną i środowiskami praktyków, dowodzi umiejętności transferu wiedzy naukowej do praktyki.

Podsumowując, stwierdzam, że dorobek naukowy dr inż. arch. Bartosza Kaźmierczaka, w tym przedstawione osiągnięcia spełniają wymogi określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kandydat wnosi wyraźny i oryginalny wkład w rozwój dyscypliny architektura i urbanistyka. W związku z powyższym wnioskuję o dopuszczenie Kandydata do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

A handwritten signature in blue ink, reading "Michał Hanydl". The signature is written in a cursive, flowing style.